

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету»

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ГРОШІ І КРЕДИТ

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Форма навчання	Денна
Статус навчальної дисципліни	Вибірковий освітній компонент, що формує загальні компетентності
Курс, семестр	3 курс, V семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЕКТС — 4 Загальна кількість годин — 120, із яких аудиторних — 66 год: лекцій — 40 год, практичних — 14 год, семінарських — 12 год; самостійна робота — 54 год Форма семестрового контролю — залік
Індивідуальна робота	Реферат або презентація за вибором здобувача освіти
Мова викладання	Державна
Викладач	Віктор ЗАХОБА, спеціаліст першої категорії
Рік	2025

Розробник силабуса: Віктор ЗАХОБА, викладач «спеціаліст першої категорії»

Дисципліна «Гроші і кредит» є важливою складовою для підготовки фахового молодшого бакалавра «Спеціаліст з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку», формуючи фундаментальні знання про природу грошей, функціонування банківської системи та кредитних відносин. Вона забезпечує розуміння механізмів фінансового ринку та професійних інструментів, необхідних для роботи в банку, страховій компанії або фінансовому відділі підприємства.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Гроші і кредит» є формування у здобувачів освіти системи базових знань з теорії і практики використання грошей, а також їх впливу на процес відтворення в умовах ринкової економіки; опанування методами аналізу й оцінювання грошово-кредитних відносин у сучасних умовах.

Завдання: сформувати у здобувачів освіти чітке розуміння еволюції теорії грошей і кредиту, грошових систем та грошових реформ; засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку; розуміння теоретичних

підходів до сутності сучасних грошей, валюти та валютного курсу, кредиту, позичкового капіталу та проценту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен набути

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

PH 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

PH 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.

PH 14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

PH 15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин за програмою навчальної дисципліни					
		Всього	з них:				Самостійна робота
			Аудиторних				
			всього	лекції	практичні	семінарські	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Тема 1. Сутність і функції грошей	10	4	4			6
2	Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса, що його обслуговує	12	6	4	2		6
3	Тема 3. Грошовий ринок	12	8	4	2	2	4
4	Тема 4. Грошові системи	8	2	2			6
5	Тема 5. Інфляція та грошові реформи	10	6	2	2	2	4
6	Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	10	6	4	2		4
7	Тема 7. Кількісна теорія грошей	10	6	4		2	4
8	Тема 8. Необхідність і сутність кредиту	10	6	4	2		4
9	Тема 9. Види, функції та роль кредиту	10	6	2	2	2	4
10	Тема 10. Фінансові посередники на грошовому ринку	6	2	2			4
11	Тема 11. Центральні банки	10	6	4	2		4
12	Тема 12. Комерційні банки	12	8	4		4	4
Всього:		120	66	40	14	12	54

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДІННЯ

Лекційні методи: оглядові лекції, лекції-візуалізації, використання мультимедійних презентацій та технічних засобів навчання (ТЗН).

Практичні методи: практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою.

Інтерактивні методи: кейс-стаді: розбір реальних ситуацій (наприклад, аналіз кредитного портфеля банку, дії НБУ в умовах інфляції); ділові ігри: моделювання роботи валютної біржі або кредитного відділу.

Семінарські заняття: дискусії, виступи з доповідями, розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота: вивчення нормативно-правових актів, опрацювання окремих питань з тем курсу, робота з фінансовою звітністю.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом 5 семестру під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і оцінюється за чотирибальною шкалою.

Поточний контроль знань здобувачів освіти здійснюється за двома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на лекційних та семінарських заняттях;

II – повнота та правильність виконання завдань на практичних заняттях.

Поточний контроль здійснюється у формі: *усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмова контрольна робота; тестування.*

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Залік - форма оцінки засвоєння здобувачами освіти теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни «Гроші і кредит» за вивченими темами, що проводиться як контрольний захід. Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачами фахової передвищої освіти вивченого програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		За 4-бальною шкалою	За 12-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно	10-12
82-89	B	добре	7-9
74-81	C		
64-73	D	задовільно	4-6

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	3
0-34	F		1-2

ВІДПОВІДНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
A	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
B	Здобувач фахової передвищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
C	Здобувач фахової передвищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
D	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
E	Здобувач фахової передвищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
FX	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
X	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев І. В., Колісник М. К. Гроші та кредит. – К.: Знання, 2009. – 253 с.
2. Гроші та кредит : підручник / П.Г. Ільчук, О.О. Коць, І.Ю. Кондрат, Н. Б. Ярошевич. – Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. – 412 с.
3. Гроші та кредит : навч. посіб. для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Ч. 1. Гроші. / Шевчук І.Л., Ставерська Т.О., Жилиякова О.В. та ін. / . – Х. : Видавець Іванченко І.С., 2018. – 271 с.
4. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. — 6-те вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2011. — 589 с.
5. Івасів Б.С. Гроші та кредит: Підручник. – Вид. 2-ге, змін. і доп. – Тернопіль: КартБланш, 2014. – 528 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші і кредит : теорія і практика / Д. І. Коваленко. – К. : Ліра-К, 2015. – 360 с.
7. Щетинін А.І. Гроші та кредит. Підручник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 432 с..

Допоміжна

1. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: нач. посіб. / А.В. Бурковська. – К.: ЦУЛ, 2014. - 208 с.
2. Гудзь Т.П. Банківський нагляд : навч. посібник / Т.П. Гудзь. – К.: Ліра-К, 2014. – 380 с.
3. Історія грошей і банківництва: навч. посібник / О.Д. Вовчак, З.Р. Костак. - Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2016. - 196 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” № 2121-III від 7 грудня 2000 р. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2121-14> 2.
2. Закон України “Про Національний банк України” № 679-XIV від 20 травня 1999 р. <https://zakon.rada.gov.ua/go/679-14>
3. Національний банк України – www.bank.gov.ua
4. Державний комітет статистики – www.ukr.stat.gov.ua